

TRÄDVÅRDSPLAN

GRÖNOMRÅDE ONSALA

(Fastighet 1:20)

Landskaps
gruppen

Landskapsgruppen AB
Torsgatan 5
411 04 Göteborg

2009-06-09
Rev 2009-06-10

Telefon: 031 - 749 60 00
Telefax: 031 - 749 60 01
Org nr: 556253 – 5988

Innehållsförteckning

1. Utgångsläge	3
2. Syfte	4
3. Genomföring.....	6
3.1 Skötselområde 1	6
3.1.1 Åtgärder Etapp 1	6
3.1.2 Åtgärder Etapp 2	7
3.1.3 Återplantering	7
3.2 Skötselområde 2	8
3.2.1 Åtgärder Etapp 1	8
3.2.2 Åtgärder Etapp 2	9
3.2.3 Återplantering	9
3.3 Skötselområde 3	10
3.3.1 Åtgärder Etapp 1	10
3.3.2 Åtgärder Etapp 2	11
3.3.3 Återplantering	11
3.4 Skötselområde 4	12
3.4.1 Åtgärder Etapp 1	12
3.4.2 Åtgärder Etapp 2	13
3.4.3 Återplantering	13
3.5 Skötselområde 5	14
3.5.1 Åtgärder Etapp 1	14
3.5.2 Åtgärder Etapp 2	15
3.5.3 Återplantering	15
3.6 Skötselområde 6	16
3.6.1 Åtgärder Etapp 1	16
3.6.2 Åtgärder Etapp 2	16
3.6.3 Återplantering	17
4. Rekommendationer nyplanteringar/föryngring trädbeståndet	18
4.1 Planteringstid	18
4.2 Plantering	18
4.3 Bevattning.....	18

1. Utgångsläge

År 2008 genomfördes en trädinventering på fastighet 1:20. Syftet med denna har varit att göra en grov inventering av det befintliga trädbeståndet samt redovisa utvecklingsmöjligheterna på föreningens mark. I samband med detta sammanställdes en av styrelsen tidigare gjord enkätundersökning. Detta ledde till ett förslag på en vegetationsutvecklingsplan med motsvarande målsättningar.

Följande målsättningar hade föreslagits:

Övergripande målsättning

- öka användbarheten/naturupplevelser
- skapa ett område där naturlandskapet samverkar med friluftslivet
- gör området mer tillgänglig och attraktivare för närboende
- bevara biologiska möjligheter och arter
- öka utsikten mot havet

Generella rekommendationer:

- gynna lövträd
- gallring av sly så att det ges förutsättningar för utveckling av vidkroniga lövträd
- anpassa gallringar och röjningar till de lokala förutsättningarna – hålla arbetsinsatsen inom rimliga gränser
- en del död ved lämnas kvar för att öka den biologiska mångfalden (stor betydelse för såväl insekts- som fågelfauna)

2. Syfte trädvårdsplan

För att uppnå målsättningarna kompletteras nu förslaget med mer detaljerade åtgärder när det gäller skötsel och röjning av växtmaterialet.

Med hänsyn till detta gjordes i maj 2009 ytterligare en detaljerad trädinventering med förslag på en trädvårdsplan. Planen redovisar förslag på åtgärder samt när dessa ska göras. Den omsluter en period på 8 år med 2 skötsel- resp. avverkningsetapper. När röjningen görs stegvis, undviker man en plötslig frigörelse av näringsämnen till jordmånen från de borttagna trädens rötter.

Även förslag på nyplanteringar kommer att redovisas.

Åtgärder Etapp 1 (2010) omfattar de åtgärder som skall prioriteras i första hand för att:

- glesa ut trädbeståndet i en sådan utsträckning att kvarvarande träd får växa fritt och får möjlighet till en normal utveckling
- undvika beskuggning av de stora ädellövtäden
- friställning genom buskröjning och avverkning av konkurrerande träd – ta bort de träd som växer in i varandras kronor. Vid röjning av sly skall varsamhet råda och på strategiskt lämpliga platser skall buskage av björnbär, hallon och andra arter sparas för att skapa intressantare miljöer för barn. Detta gynnar också fågellivet.
- trädbeståndet skall i huvudsak utgöras av solitärer. Det är viktigt att träd och trädgruppers inbördes avstånd väljs så att solen når ned till marken på ett flertal platser. Detta för att gynna ängsväxter och minska fukten i blöta partier.

Åtgärder som är brådskande

Åtgärder Etapp 2 (2014) omfattar de åtgärder som skall leda till ett hållbart resultat:

- möjliggöra av nyplanteringar av mindre, ståndortanpassade träd och buskage som ersätter föreslagna fällningar
- skapa ljus och luft genom avverkning av träd
- slybekämpning krävs kontinuerligt, generellt gäller skötsel med återkommande insatser i form av röjning och avverkning av utvalda träd. Det bör dock återigen poängteras att varsamhet skall råda vid slybekämpningen. Vissa buskage bör sparas så som beskrivits under etapp1.

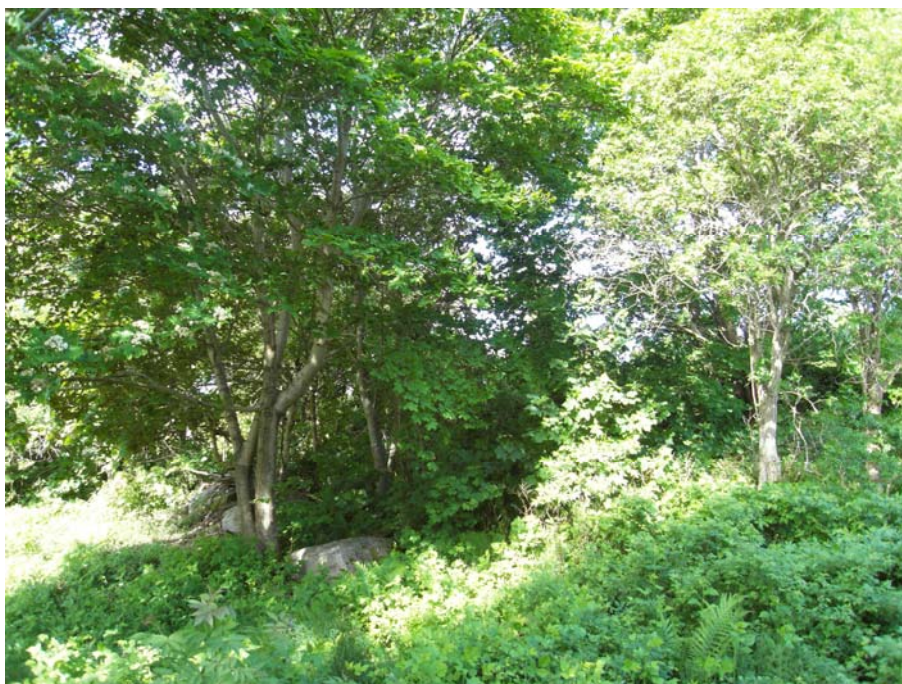

Åtgärder som kan vänta några år

Inventeringen redovisas nedan tillsammans med en beskrivning av samtliga skötselområden med både text och bild. Friska och ståndortanpassade träd har också dokumenterats men ej kommenterats.

3. Genomförande

3.1 Skötselområde 1

Mål utvecklingsplan 2008

- ytan skall mer eller mindre bevaras som den är

3.1.1 Åtgärder Etapp 1

- ca 25 % av träd- och buskskiktet avverkas
- de flesta träden är livskraftiga men visar delvis ojämna trädkronor - avverkning av några mindre buskar/träd för att förbättra förutsättningar för utvecklingen av de befintliga, vidkroniga lövträden (huvudsakligen ask och lönn)

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- *Sorbus aucuparia* – Rönn
- *Sambucus nigra* – Fläder
- *Juniperus communis* – En
- *Fraxinus excelsior* - Ask

3.1.2 Åtgärder etapp 2

- vi rekommenderar en återkommande gallring av sly och risiga buskar för att förhindra en igenväxning
- gallringen bör inte göras för drastiskt för då är risken stor för omfattande slyuppslag och ett stort behov av intensiv skötsel - om gallringen anpassas till de lokala förutsättningarna kan arbetsinsatsen hållas inom rimliga gränser

3.1.3 Återplantering

- inom skötselområdet 1 återplanteras inga nya träd resp. buskar

3.2 Skötselområde 2

Mål utvecklingsplan 2008

- skapa ängsmark med enar och enstaka välvuxna ädellövträd
- skapa strukturer med hjälp av återplanteringar av buskar/små träd
- gynna befintliga och välutvecklade enar resp ädellövträd

3.2.1 Åtgärder Etapp 1

- ca 30 % av träd- och buskskiktet avverkas
- när marken ska ställas i ordning är det särskilt viktigt att friställa stora träd - det ger ljus till marken och ger samtidigt träden goda möjligheter till ett långt liv
- avverkning av några mindre buskar och träd som är skadade, risiga eller inte välvuxna
- beståndet av enarna glesas ut
- slybekämpning med återkommande insatser

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- Sorbus aucuparia – Rönn
- Sambucus nigra – Fläder
- Juniperus communis – En
- Betula pendula – Björk

3.2.2 Åtgärder Etapp 2

- avverkning av några buskar och träd som är skadade, risiga eller inte välvuxna
- öppna upp vegetationsytan som ligger mitt i skötselområdet
- slybekämpning med återkommande insatser

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- *Betula pendula* – Björk
- *Quercus robur* – Ek
- *Fraxinus excelsior* – Ask
- *Juniperus communis* – En

3.2.3 Återplantering

- det befintliga växtmaterialet skall kompletteras med solitärer
- ett förslag på förnyelse kan vara att byta ut de risiga enarna mot vildapel
- utglesning och avverkning möjliggör en nyetablering av mindre anpassade träd men även öar med stenrosbuskage som ersätter föreslagna fällningar

Träd/Busk/Buskage	Åtgärd	Kostnad SEK
<i>Prunus padus</i> - Hägg	Nyplantering Kvalité: högstam 3x omplanterad, storlek 14-16	3.400,00*/St.
<i>Malus sylvestris</i> – Vildapel	Nyplantering Kvalité: högstam 3x omplanterad, storlek 12-14	2.800,00*/St.
<i>Amelanchier lamarckii</i> - Häggmispel	Nyplantering Kvalité: solitär, storlek 150-175	1300,00*/St.
<i>Rosa canina</i> - Stenros	Nyplantering Kvalité: busk, 2x omplanterad storlek 60-100	450,00 SEK/m ²

* Uppbindningen ingår i priset

3.3 Skötselområde 3

Mål utvecklingsplan 2008

- befintlig stig hålls öppen och framkomlig
- befintligt utseendet skall i stort sett behållas

3.3.1 Åtgärder Etapp 1

- ca 30 % av träd- och buskskiktet avverkas
- ett dött träd tas ned
- avverkning av några små träd söder om bebyggelse som kommer att växa ihop med de små ekarna
- slybekämpning med återkommande insatser

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- *Betula pendula* – Björk
- *Fraxinus excelsior* – Ask (dött träd)
- *Juniperus communis* - En

3.3.2 Åtgärder Etapp 2

- förbättra ljusinsläpp genom avverkning av några mindre buskar som är skadade eller ej så välvuxna
- slyuppslag bekämpas återkommande

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- Juniperus communis - En

3.3.3 Återplantering

- istället för det avverkade trädet planteras det ett likvärdigt, ståndortanpassande träd
- dessutom ersätts de avverkade enarna med en stenrosplantering

Träd/Busk/Buskage	Åtgärd	Kostnad SEK
<i>Prunus padus</i> - Hägg	Nyplantering Kvalité: högstam 3x omplanterad, storlek 14-16	3.400,00*/St.
<i>Rosa canina</i> - Stenros	Nyplantering Kvalité: busk, 2x omplanterad storlek 60-100	450,00 SEK/m ²

* Uppbindningen ingår i priset

3.4 Skötselområde 4

Mål

- gynna ädellövträd
- förbättra framkomlighet på vägen
- bättre ljusinsläpp

3.4.1 Åtgärder Etapp 1

- ca 30 % av träd- och buskskiktet avverkas
- de flesta träden är livskraftiga men visar delvis ojämna trädkronor - avverkning av några mindre buskar/träd för att förbättra förutsättningarna för utveckling av de befintliga, vidkroniga lövträden
- förbättring av ljusinsläpp till markgenom avverkning av några mindre buskar som är skadade eller ej välvuxna
- beståndet av enar glesas ut
- avverkning av konkurrerande träd till ekar och lönnar som kommer att växa ihop med de stora ädellövträden – minska beskuggningen av dessa och gynna tillväxten.
- slybekämpning med återkommande insatser

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- *Betula pendula* – Björk

- *Pinus sylvestris* – Tall
- *Juniperus communis* – En

3.4.2 Åtgärder Etapp 2

- avverkning av några mindre buskar som är skadade eller ej välvuxna - möjliggöra nyplanteringar med lämpliga småträd och buskar
- avverkning av några träd som kommer att växa ihop med ekar och lönnar
- slybekämpning med återkommande insatser

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- *Betula pendula* – Björk
- *Fraxinus excelsior* – Ask
- *Juniperus communis* - En

3.4.3 Återplantering

- ytan kompletteras med en nyplantering av ståndortanpassade, mindre träd och buskar

Träd/Busk/Buskage	Åtgärd	Kostnad SEK
<i>Prunus padus</i> - Hägg	Nyplantering Kvalité: högstam 3x omplanterad, storlek 14-16	3.400,00*/St.
<i>Rosa canina</i> - Stenros	Nyplantering Kvalité: busk, 2x omplanterad storlek 60-100	450,00 SEK/m ²
<i>Amelanchier lamarckii</i> - Häggmispel	Nyplantering Kvalité: solitär, storlek 150-175	1300,00*/St
<i>Corylus avellana</i> - Hassel	Nyplantering Kvalité: buske, 3xomplanterad, storlek 125-150	900,00*/St.
<i>Sorbus aucuparia</i> - Rönn	Nyplantering Kvalité: solitär 3x omplanterad, storlek 250-300	2.000,00*/St.

* Uppbindningen ingår i priset

3.5 Skötselområde 5

Mål

- gynna ädellövträd
- förbättra framkomlighet på vägen
- bättre ljusinsläpp

3.5.1 Åtgärder Etapp 1

- ca 40 % av träd- och buskskiktet avverkas
- det befintliga utseendet skall i stort sett behållas
- bara träd som konkurrerar eller kommer att konkurrera med ädellövträd eller tallar skall avverkas - minska beskuggning och gynna kronutveckling
- förbättra ljusinsläpp genom utglesning av björkarna längre ned mot bebyggelse

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- *Betula pendula* – Björk
- *Sambucus nigra* – Fläder
- *Quercus robur* – Ek

3.5.2 Åtgärder Etapp 2

- avverkning av träd och några buskage som kommer att konkurrera med ekarna - minskar beskuggningen och gynnar kronutvecklingen
- slybekämpning med återkommande insatser

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- *Betula pendula* – Björk
- *Sorbus aucuparia* – Rönn
- *Juniperus communis* - En

3.5.3 Återplantering

- inom skötselområdet 5 återplanteras inga nya träd resp. buskar

3.6 Skötselområde 6

Mål

- gynna ädellövträd
- bättre ljusinsläpp

3.6.1 Åtgärder Etapp 1

- ca 30 % av träd- och buskskiktet avverkas
- det befintliga utseendet skall i stort sett behållas
- bara träd som konkurrerar eller kommer att konkurrera med ädellövträd eller tallar skall avverkas - minska beskuggning och gynna kronutveckling
- förbättring ljusinsläpp genom utglesning björkarna längre ned mot bebyggelse

Avverkning av följande trädslag:

- Betula pendula – Björk

3.6.2 Åtgärder Etapp 2

- avverkning av några träd och lite buskage som kommer att växa inuti ekarna
- slybekämpning med återkommande insatser

Avverkning av följande träd- resp. buskslag:

- Betula pendula – Björk
- Juniperus communis – En
- Sorbus aucuparia – Rönn

3.6.3 Återplantering

- inom skötselområdet 6 återplanteras inga nya träd resp. buskar
- i den tidigare utvecklingsplanen har det förslagits att skapa ett insynsskydd för att skilja de privata tomterna från den offentliga ytan – efter trädinventeringen i maj 2009 visade sig att sådana åtgärder inte är nödvändiga

4. Rekommendationer nyplanteringar/föryngring trädbeståndet

Med tanke på att vegetationsytan ligger nära havet måste man ta hänsyn till följande förutsättningar:

- en viss salthalt finns i jorden och luften – vid eventuella nyplanteringar bör det väljas ett växtmaterial som är typsikt för landskapet

Det bör inte planteras almar. Dessa har drabbats av almsjukan. Almsjukan är ett stort problem då den kan smittas hela beståndet av de befintliga almarna. Det är därför viktigt att de sjuka almarna upptäcks och avverkas så snabbt som möjligt. Enligt den aktuella trädinventeringen såg alla almar på fastigheten livskraftiga ut.

Ändå rekommenderar vi en regelbunden inventering genom en specialist för att undersöka träden när det gäller almsjukan.

4.1 Planteringstid

De nya plantorna skall tas upp och planteras under hösten. Temperaturen är lägre och luftfuktigheten är högre vilket påverkar de nyplanterade växterna positivt. Under hösten är träden också i en vintervila och torkar på grund av den höga luftfuktigheten inte så lätt ut under planteringsarbetet.

Vissa växtarter klarar dock inte att planteras på hösten (hassel). Den skall planteras tidigt på våren.

4.2 Plantering

Före planteringen skall skadade eller för långa rötter skäras bort. Trädet får inte sättas djupare på den nya växtplatsen än vad de har stått i plantskolan.

För att de nyupptagna plantorna (framförallt träd) har förlorat sitt förankrande rotsystem krävs det användningen av ett trädstöd/träduppbindningen. Trädstöden kan bestå av trästolpar. Trädstöden som fixeras med ett kokosband, anpassas till trädens höjd, stammens grovlek och planteringsplatsens utsatthet för vind.

Det rekommenderas en kontroll av uppbindningen varje år. Är kokosbanden för strama måste de lösas och fästas på nytt.

4.3 Bevattning

Under det första året måste växtmaterialet vattnas 2-3 gånger i veckan under torkperioder. Redan ett litet underskott på vatten under vår och försommar kan framkalla en hämmad tillväxt angående nya skott och blad.